



کد اختصاصی گیاهان  
۲۱۸۱-۲۱۳



رایجیاد-ژوه



سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی



FANBAZAR



سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی



سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

The 2<sup>nd</sup> International Conference on  
Medicinal Plants, Organic Farming,  
Natural and medicinal materials

۲۲ اسفند ماه ۱۳۹۷ - مشهد مقدس

## معرفی گیاه زرشک و نقش آن به عنوان گیاه دارویی و صنعتی

### نپتون بیدلی

عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی خراسان رضوی

### چکیده

### مقدمه

زرشک، گروه بزرگی از درختچه‌های خاردار همیشه سبز یا خزان‌دار از رده دو لپه‌ای‌های جدا گلبرگ، راسته آلاله و از تیره زرشک‌سانان<sup>۱</sup> شامل ۱۵ جنس و ۶۵۰ گونه است. مهم‌ترین جنس در این تیره، جنس زرشک است. این جنس دارای بیش از ۶۶۰ گونه است که شماری از آن‌ها مانند زرشک زالزالکی، زرشک زرافشانی، زرشک خراسانی، زرشک راست خوشه، زرشک معمولی و زرشک ژاپنی در ایران وجود دارند. زرشک خوراکی با نام علمی بربریس ولگاریس<sup>۲</sup>، دارای دو وارسته دانه‌دار و بی‌دانه است که نوع دانه‌دار آن در نواحی کوهستانی مازندران، گیلان و شمال خراسان و نوع بی‌دانه آن که از نظر تجاری دارای ارزش بالایی است اختصاصاً در جنوب خراسان کشت می‌شود. حدود ۳۲ گونه خارجی زرشک از طریق باغ گیاه‌شناسی ایران، ۶ گونه خارجی توسط دانشکده کشاورزی کرج، ۱۰ گونه توسط باغ گیاه‌شناسی نوشهر، و سه گونه از طریق باغ گیاه‌شناسی شیراز به کشور وارد و کشت شده.

۱- Berberidacea

۲- Berberis Vulgaris